

L'abastament, la depuració i la reutilització a la Costa Brava

Manel Serra

Jornada: La gestió integral de
l'aigua a les comarques gironines
Girona, 22 de març de 2006

La Costa Brava, anys 70

- Primera època de gran desenvolupament turístic i immobiliari a la Costa Brava
- Els increments estacionals de població posen de manifest l'absència d'infraestructures
- Problemes greus:
  - Abastament: Esgotament dels recursos locals i pèrdua de qualitat
  - Depuració quasi nul·la de les aigües residuals
  - Contaminació de rius, rieres i platges

La Costa Brava, any 2006

- Encara major grau de desenvolupament urbanístic a la Costa Brava i major estacionalitat poblacional
- Malgrat tot...
  - Abastament suficient en quantitat i qualitat
  - Any 2006: depuració del 98 % aigües residuals generades (manca connexió St. Pere Pescador i L'Armentera)
  - Tractament terciari i reutilització d'un 20% de les aigües depurades
  - Projectes de seguiment i recuperació de l'estat ecològic de les rieres mediterrànies
  - Majoria de platges d'excel·lent qualitat i amb bandera blava

El Consorci de la Costa Brava

- Organisme supramunicipal creat el 1971 pels 27 ajuntaments del litoral gironí i la Diputació de Girona
- Objectius
  - Preservació de la salut pública i del medi ambient en un territori amb vocació turística
  - Construcció d'infraestructures d'abastament en alta d'aigua potable
  - Esforç conjunt dels municipis costaners per a la construcció i manteniment d'infraestructures de sanejament a través de la recaptació de taxes

Activitats

- Gestió del cicle integral de l'aigua
  - Abastament en alta a 14 municipis (3 externs): 19 hm³/any
  - Sanejament i depuració biològica d'aigües residuals a 28 municipis (3 externs): 30-35 hm³/any.
  - Regeneració i reutilització d'aigües per a usos no potables des de 1989: 6,3 hm³/any (2005)
- Situació específica de zona turística: Increment mitjà de 8 vegades la població censada durant l'estiu

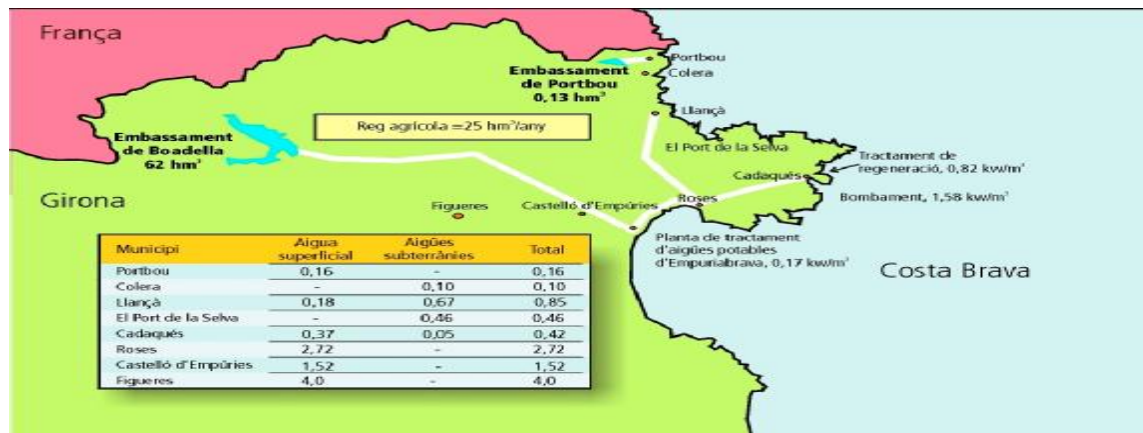

L'enfoc

- Diàleg amb ajuntaments per a solucionar problemes
  - Especialització - cicle de l'aigua
  - Transcendència de l'àmbit estrictament municipal
  - Economia d'escala
- El CCB aporta solucions als problemes concrets dels municipis des d'una òptica supramunicipal
- El CCB esdevé pont entre els nivells locals d'administració i els autonòmics

L'estat de l'abastament

- Abastament en alta a zona Nord - 5,4 hm³/any (2005)
  - Captació aigua embassament de Boadella i potabilització a ETAP d'Empuriabrava
  - Subministrament en alta a Roses, Llançà, Empuriabrava i Cadaqués

L'estat de l'abastament

- Abastament en alta a zona Centre - 7,0 hm³ (any 2005)
  - Captació aigua embassament de Susqueda
  - Potabilització en l'ETAP de Montfullà
  - Subministrament en alta a Quart, Llabilles, Cassà de la Selva, Llagostera, Romanyà, Sant Feliu de Guíxols, Santa Cristina d'Aro, Castell-Platja d'Aro, Calonge i Palamós

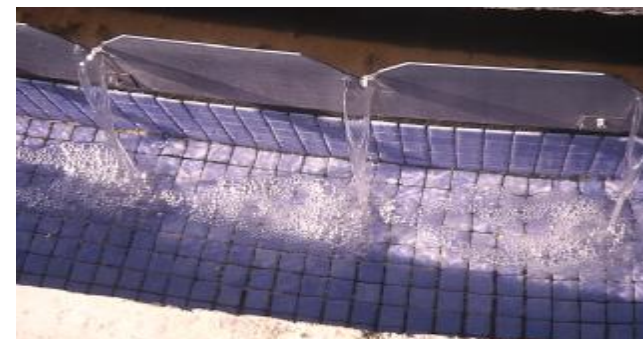
L'estat de l'abastament

- Abastament en alta a zona Sud
  - 6,9 hm³ (any 2005)
    - Captació en pous situats en el tram baix de la Tordera
    - Potabilització a l'ETAP Pla de Gelpí (Tordera)
    - Subministrament en alta als municipis de Tossa de Mar i Lloret de Mar
    - Complementació amb aigua procedent de la ITAM (ACA)

L'estat del sanejament

- Sanejament i depuració d'aigües residuals organitzats en zones independents
- Idea: creació d'equips d'exploració, manteniment i laboratori centrats en l'EDAR principal d'una zona per a màxim aprofitament de recursos humans i tècnics.
- Zones d'exploració i EDARs que agrupen:
  - Nord: Portbou, Colera, Llançà, Port de la Selva, Cadaqués, Roses, Castelló d'Empúries, Empuriabrava i Palau-Saverdera
  - Centre I: L'Escala, Torroella de Montgrí, Pals, Begur i Esclanyà
  - Centre II: Palamós i Castell-Platja d'Aro
  - Sud: Tossa de Mar, Lloret de Mar i Blanes
- Instal·lacions actuals: 19 EDAR, 126 estacions de bombament i 183 km de col·lectors

L'estat del sanejament

- Tractament biològic fins a nivell secundari de les aigües residuals
- Tipus d'EDAR en servei:
  - Llacunatge (1): Castelló d'Empúries
  - Fangs activats convencional - eliminen DBO i MES, anys 80 (7): Portbou, Colera, Cadaqués, Esclanyà, Palamós, Castell-Platja d'Aro, Tossa de Mar
  - Aireig prolongat - eliminen DBO, MES i nitrogen, anys 90 i 00 (11): Llançà, Port de la Selva, Roses, Empuriabrava, Palau-Saverdera, L'Escala, Torroella de Montgrí, Pals, Begur, Lloret de Mar i Blanes
- Subproductes: aigua depurada i fangs

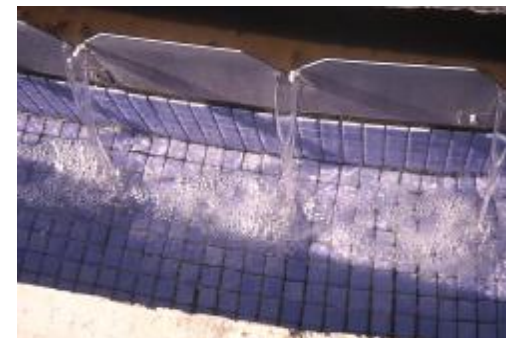
Criteris bàsics de la gestió de fangs

- Maximització del seu reciclatge per aplicació al sòl
- Procediment
  - Determinació de la idoneïtat de fangs, parcel·les i sòls
  - Càlcul de la dosi de fangs per al conreu concret
  - Transport i aplicació integrat dins de la gestió i dels pressupostos de les EDAR
  - Necessitat de disposar de centres de transferència per superar l'asincronia entre producció i demanda
- Avantatges:
  - Simbiosi amb sector agrícola de conreus extensius
  - Reciclatge de nutrients - estalvi de fertilitzants
  - No utilització d'espai en abocadors
  - Opció de menor cost econòmic i de major sostenibilitat
- Parcel·les experimentals a la Fundació Mas Badia per generar informació útil sobre adobat amb fangs

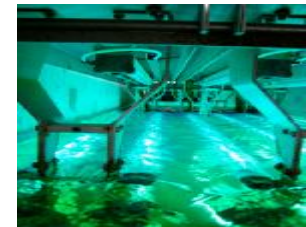
Propietats de l'aigua residual depurada

- DBO < 25 mg/l
- MES < 35 mg/l
- Nitrogen: 10-60 mg N/l variable en funció tipus EDAR
- Fòsfor: 2-15 mg P/l, ídem i en funció del propi metabolisme dels microorganismes del fang activat
- CE variable en funció salinitat aigua potable i abocaments a xarxa clavaguera
- Coliformes fecals: 10^5 - 10^7 ufc/100 ml. Altres microorganismes indicadors i patògens
- En general, **qualitat variable**, encara que dins d'uns límits
- Explotació basada en mitjanes

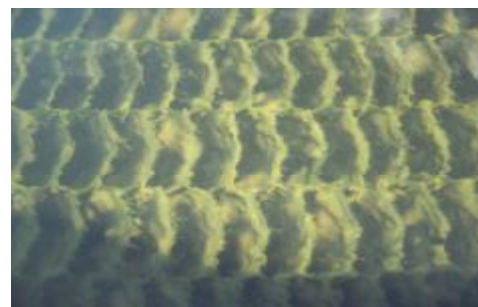
Tractaments de regeneració a la Costa Brava

- Criteri ambiental
  - Aiguamolls construïts: 1
- Criteri protecció salut pública
  - Desinfecció: element principal. Necessari aconseguir una reducció significativa de microorganismes indicadors
  - Poden caldre tractaments previs de preparació de l'aigua (coag, floc, sed, filt)
  - Filtres:
    - Oberts, llit pulsat: 2
    - Oberts, contrarentat continu: 1
    - Tancats, multicapa: 5
    - Infiltració/percolació: 1
  - Desinfecció amb llum UV:
    - Baixa pressió, canal tancat: 5
    - Baixa pressió i alt rendiment, canal obert: 1
    - Pressió mitjana, canal tancat: 3

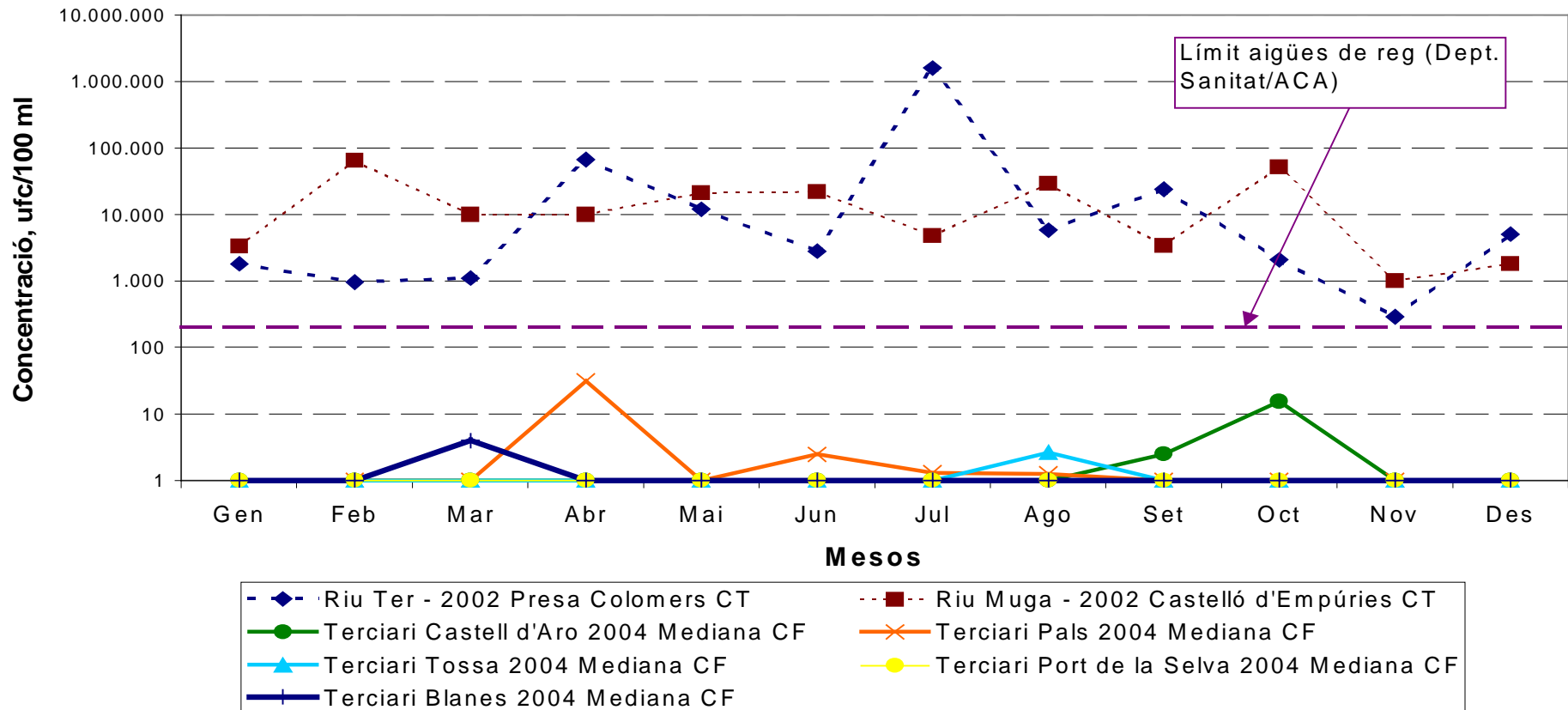
Propietats de l'aigua regenerada

- DBO < 5 mg/l
- MES < 10 mg/l
- Nitrogen: 10-60 mg N/l variable en funció tipus EDAR
- Fòsfor: 2-10 mg P/l, ídem i en funció del propi metabolisme dels microorganismes del fang activat. Lleugera reducció per ús de coagulants
- CE variable en funció salinitat aigua potable i abocaments a xarxa clavaguera
- Coliformes fecals: < 200 ufc/100 ml. Reducció d'altres microorganismes indicadors i patògens
- En general, **qualitat relativament constant**
- Explotació basada en percentil 90

La qualitat en perspectiva

COMPARACIÓ QUALITAT MICROBIOLÒGICA ENTRE LES AIGÜES REGENERADES (DADES CCB) I LA QUALITAT DELS RIUS GIRONINS (DADES ACA)

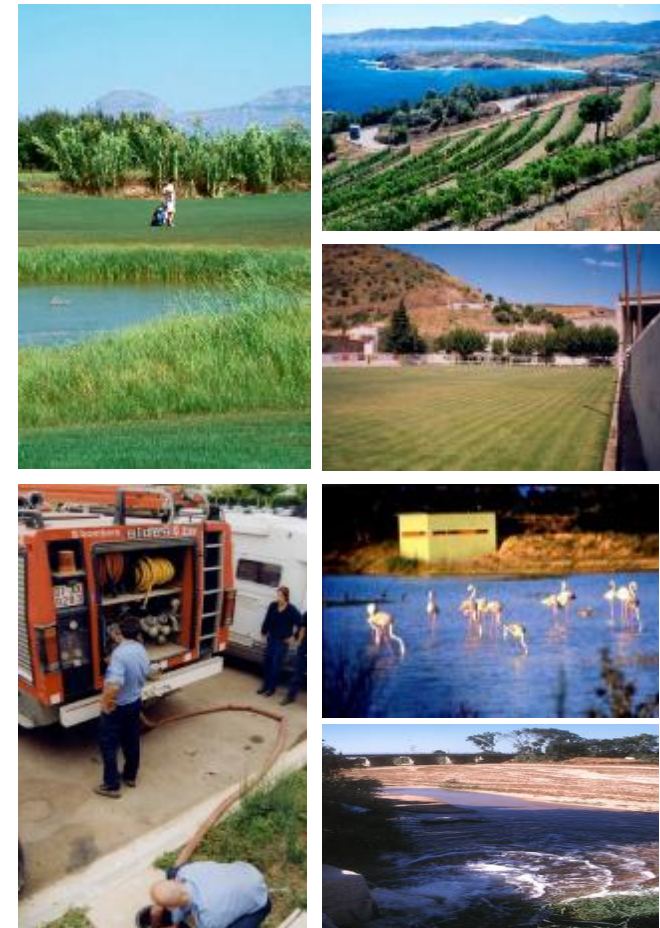

Motius per a la reutilització a la Costa Brava

- Sobreexplotació, esgotament i contaminació dels aquífers locals els darrers 40 anys
- Augment de la demanda urbana no-potable, deguda a l'augment del nombre de camps de golf i de zones enjardinades
- Inversions molt importants en els anys 80 i 90 per a la portada d'aigües potables a la costa, i a primers 00 en dessalació
- Elevada inversió en sanejament i depuració d'aigües residuals fins a nivell secundari, i posterior abocament a mar
- Un tractament addicional per produir una aigua segura des del punt de vista sanitari per a cobrir la demanda no-potable permet una gestió més eficient i lògica dels recursos hídrics

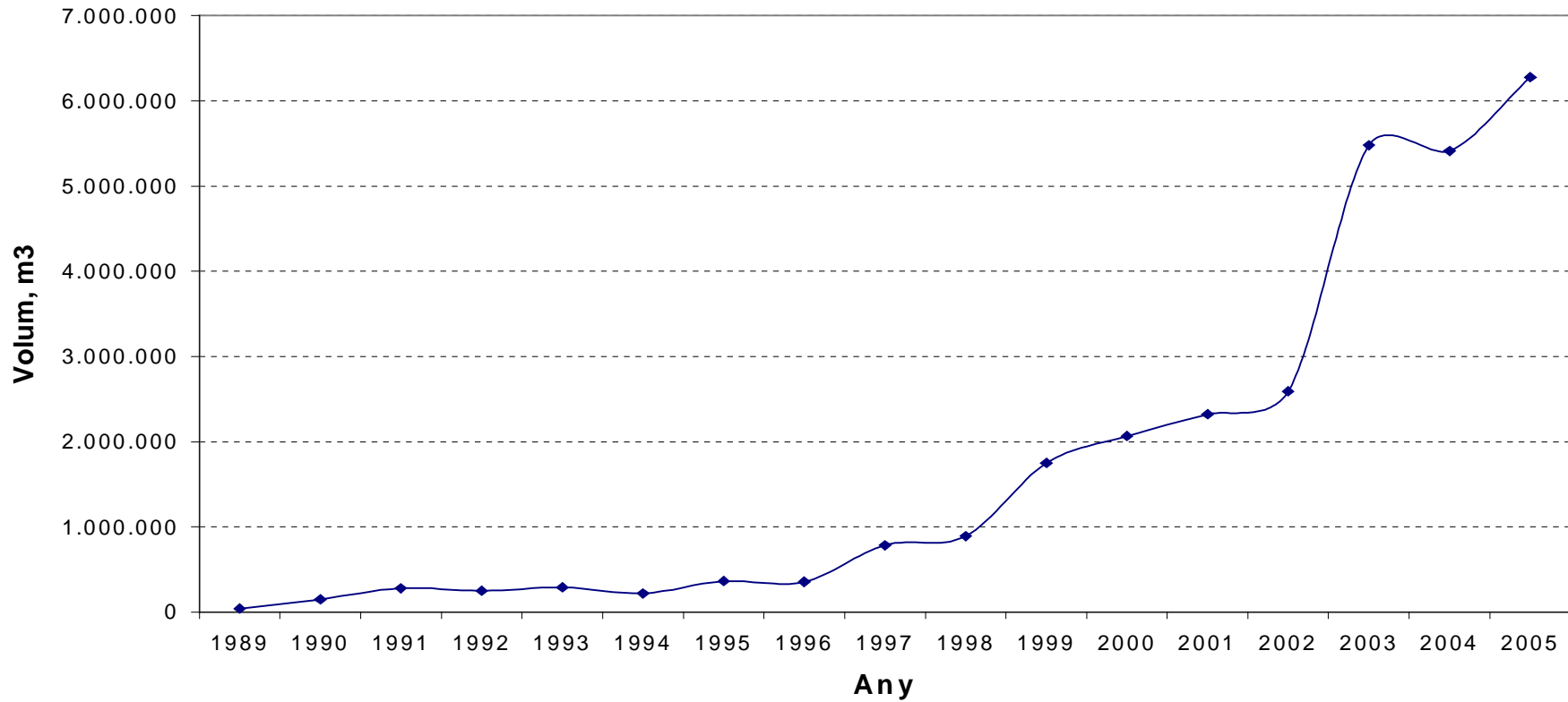
L'estat de la regeneració i reutilització d'aigües

- Volum anual amb tractament més enllà de secundari (6,3 hm³/any)
- Usos molt diversos: recàrrega aqüífers, usos ambientals, reg de camps de golf i jardineria, reg agrícola i usos urbans no potables
- Desinfecció intensa per assolir un elevat grau de seguretat sanitària
- Efectes colaterals positius per reducció d'abocaments al medi i estalvi d'energia quan aigua potable és energèticament cara

Producció d'aigua regenerada

**EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ D'AIGUA
REGENERADA EN LA COSTA BRAVA (1989-2005)**

Projectes de seguiment ecològic i millora ambiental

- Primeres passes en el seguiment de l'estat ecològic de les rieres de la Costa Brava
  - Riera de Tossa i Parc de Sa Riera
  - Riu Ridaura
  - Riera d'Aubi
  - Riera de Romanyac (Port de la Selva)
- En determinades zones i èpoques es detecten abundàncies de macroinvertebrats sorprenentment altes - elevada qualitat ecològica

Projectes de seguiment ecològic i millora ambiental

Extret del primer informe de juliol de 2003 sobre la qualitat ecològica del riu Ridaura

Taula 3. Valors màxims de l'índex biològic de qualitat de les aigües BMWPC en diversos rius i rieres de les comarques gironines.

Curs d'aigua	Punt	Data	Valor BMWPC	Referència
Ridaura	P4	03/06/2003	165	Aquest informe
Ridaura	P2	03/06/2003	185	Sala i Boix, dades inèdites
Riera de Tossa	Abans EDAR	15/05/2003	123	Ordeix, dades inèdites
Riera de Port de la Selva	Pont Vell	21/03/2003	105	Sala i Boix, dades inèdites
Riera d'Arbúcies (Tordera)	Abans població	29/06/2002	139	Boix, com. pers.
Ter	Bonmatí	05/09/2002	105	Boix, com. pers.
Onyar (Ter)	Abans Riudellots	15/03/2003	100	Boix i Sala, dades inèdites
Terri (Ter)	Molí de Borgunyà	06/06/2000	61	Moreno-Amich et al. 2000
Llémena (Ter)	St Aniol de Finestres	05/09/2002	188	Boix, com. pers.
Turonell (Fluvià)	Capçalera	26/03/2002	187	Boix, com. pers.

Màxim detectat fins ara: Índex BMWPC = 210 en un punt de capçalera del Ridaura el 12/3/2004 (dades encara no publicades)

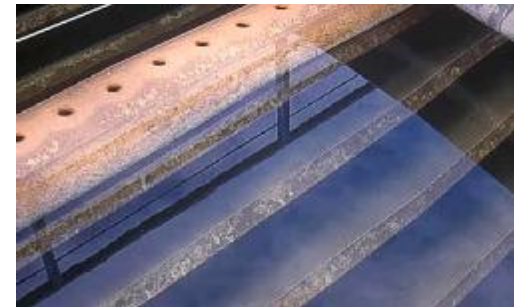
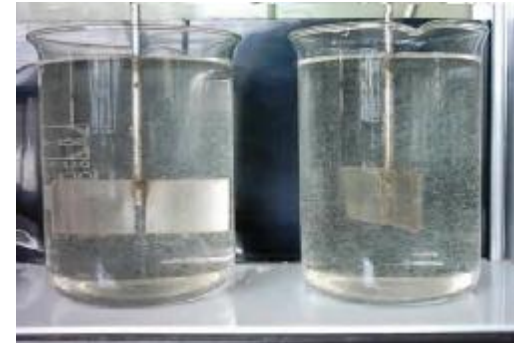
Projectes de seguiment ecològic i millora ambiental

- Necessitat de major divulgació de la informació generada i de protecció d'aquests espais
- Oberts a la participació ciutadana
- Llistes de correu electrònic obertes al públic:
  - Sistema d'aiguamolls construïts d'Empuriabrava i reutilització ambiental PNAE - http://groups.yahoo.com/group/sac_empuriabrava
  - Rieres - <http://www.ccbgi.org/rieres.php>

L'abastament: D'ara en endavant

- Adaptació a la nova directiva marc de la UE
- Millorar la qualitat organolèptica de l'aigua
- Adequar el tractament i gestió dels fangs de les ETAP
- Adaptació de les instal·lacions per a subministrament a municipis no consorciats

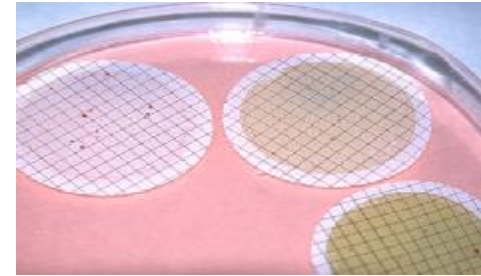
Sanejament i depuració

- Finalitzar la construcció de grans infraestructures (tractament d'aigües residuals a Sant Pere Pescador i L'Armentera)
- Execució del nou PSARU Costa Brava 2006-20014
- Manteniment de les EDAR en correcte estat d'operativitat i introducció de millores i d'automatitzacions
- Maximització del rendiment de les EDAR
- Gestió racional dels fangs d'acord amb les possibilitats que ofereix el territori - reciclatge en agricultura extensiva per allargar vida als abocadors

Reutilització d'aigües

- Promoure la regeneració i reutilització d'aigües amb l'objectiu de:
  - Estalviar aigua potable
  - Reduir els abocaments al medi
  - Millorar la salut pública
  - Garantir una bona explotació de les EDAR
  - Afavorir la sostenibilitat en la gestió dels recursos
- Realitzar recerca aplicada en temes de regeneració d'aigües (qualitat química, qualitat microbiològica, combinació d'agents desinfectants, etc.)

Estat ecològic de les rieres de la Costa Brava

- Documentar, de manera progressiva i en col·laboració d'altres institucions, l'estat ecològic de les rieres de la Costa Brava
- Afavorir el bon estat dels ecosistemes i la maximització de la biodiversitat autòctona
- Divulgar els valors ambientals d'aquests ecosistemes

Resum

- El CCB és un organisme pioner en la gestió integral del cicle de l'aigua,
- En els darrers 35 anys la Costa Brava s'ha dotat d'infraestructures per assegurar l'abastament, la depuració i la protecció del medi ambient de la zona
- El CCB defensa un model de gestió basat en el principi de subsidiarietat, la millora de la sostenibilitat i la preservació dels ecosistemes aquàtics dels municipis amb vocació turística

**Gràcies
per
l'atenció!**